

Tal dia
com
avui fa...

1
any

Willkommen Guardiola. El Bayern de Munic anuncia que Pep Guardiola serà el seu nou entrenador. Després d'un any sabàtic, Guardiola tria el Bayern per continuar la seva carrera.

10
anys

Jackson es declara innocent. El rei del pop, Michael Jackson, acusat d'abusos sexuals a menors, es declara innocent davant el tribunal que l'ha de jutjar a Califòrnia.

25
anys

Hortalà contra Colom a ERC. Joan Hortalà, llavors número u a ERC, demana la destitució d'un puixant Àngel Colom, llavors secretari adjunt, a les portes del congrés del partit.

Un sofà a la riba

Josep M.
Fonalleras

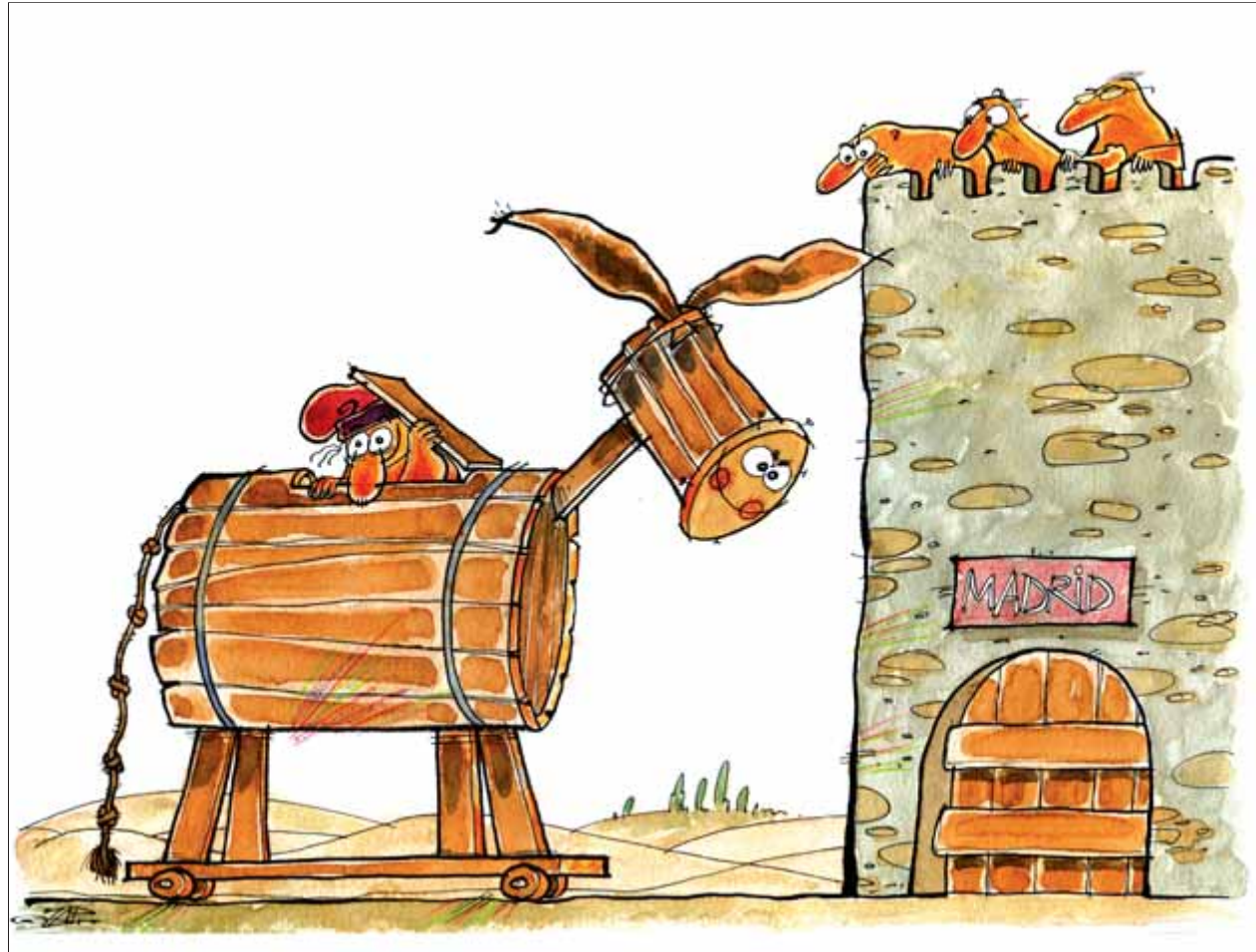
El botó de la roda

Cadascú deu haver tingut, al llarg de la vida, una experiència similar. O més d'una. És fruit de les persones, però també de les circumstàncies, d'una determinada percepció que il·lumina aquell moment i no pas d'altres. A mi, per exemple, em va passar fa molts anys en una conferència de José María Valverde a la Universitat de Girona, quan encara no era universitat sinó Estudi General. Era una nit d'hivern i el filòsof parlava en una de les antigues aules del seminari. Sobre literatura i ètica. És probable que ara no recordi el contingut exacte d'aquella lliçó, però sí que recordo un detall fonamental: la sensació que el món s'havia aturat en aquell precís

Castellet tenia coses a dir, les deia amb elegància i les carregava de sentit

instant, en aquella sala freda de la ciutat freda. Ho diu amb precisió Vinyoli a *Sunt lacrimae rerum*: "Tot giravolta com en un parc d'atraccions, / però tu i jo vivim al botó de la roda, / on és imperceptible el moviment."

També em va passar una altra vegada. Presentaven un llibre de Josep Maria Castellet a la llibreria 22 de Girona. Ell hi era, i també en Modest Prats i en Xavier Folch. Tots tres, riallers, parlaven de llengua, d'escriptors, d'anècdotes, de cultura, de país. Tampoc no recordo els detalls amb precisió, sinó el tarannà de tots tres, una esplèndida escenificació d'aquella inútil utilitat de les lletres, que ens acosten a un coneixement de nosaltres mateixos que no hauríem ni tan sols copsat sense l'ajut del fragment d'una novel·la o dels hemistiquis d'un vers. De fet, Castellet tenia aquesta virtut. Cada xerrada, informal o no, cada àpat compartit (fins i tot aquell d'El Bulli, quan es va aixecar de sobte, a la frontera del vuitè o novè plat, i va exclamar: "¿Aquí no es menja calent?"), cada una de les seves presències, imponents i sàvies, feia que et sentissis al botó de la roda. Perquè tenia coses a dir, perquè les deia amb elegància i perquè, intel·ligent i sensible, les carregava de sentit.

LA
PUNXA
D'EN
JAP

Joan
Antoni
Poch

Vuits i nous

Pujol, novel·lat

Manuel
Cuyàs

Si les coses del món seguisin el curs que tenim per normal, en Jordi Mercader hauria d'haver estat l'últim a escriure la primera novel·la amb Jordi Pujol de protagonista, i a més deixar-lo bé. El periodista Mercader que coneixíem era un actiu implicat en el socialisme català. Els maliciosos el titllaven de sectari i els més amables, de seguidor de la doctrina i les consignes del PSC, amb l'antipujolisme amb molta força. A més a més, és del Real Madrid –ha publicat tot un llibre per justificar-ho–, i en Pujol, com se sap, va participar en el fitxatge de Cruyff, bèstia negra d'aquell equip.

El llibre es titula *1960, quan els nois amb corbata no anaven a la presó*. Mercader pensa amb raó que aquell any va ser transcen-

1960

dental en la història del país, i hi situa tota l'acció. Franco, forçat per la dramàtica realitat econòmica i pels tecnòcrates que havia introduït al seu govern, deixa enrere l'autarquia amb el pla d'estabilització. Perquè els seus plans tinguin èxit s'ha d'acostar als empresaris catalans i fer-se el simpàtic amb els catalans en general. Comença l'*operació Catalunya*, que inclou una estada seva a Barcelona de gairebé un mes. En Mercader es pregunta: per què aquell any, i en aquell context, Galinsoga, director de *La Vanguardia*, exclama el "todos los catalanes son una mierda", que posava en

perill l'operació impulsada pel cabdill que ell mateix havia qualificat de "sentinella d'occident"? Evidentment per fer-la fracassar, pensa Mercader, i aquí comença la novel·la, aquí els enfrontaments entre els *camisas azules* del Movimiento i els *aperturistes*, representats, entre d'altres, per l'alcalde Porcioles. Enmig emergeix la "nova generació que puja", encarnada per joves activistes, capellans conciliars, noies alliberant-se i, naturalment, Jordi Pujol, el que fa caure Galinsoga, el dels Fets del Palau, el que serà torturat i tancat a la presó quan els nois amb corbata no hi anaven. Els *aper-*

turistes s'alarmen, els militars s'incomoden, i al final sembla que la victòria és dels *camisas azules*, amb la col·laboració involuntària de Pujol, que ha fet fracassar l'operació, com ells volien. Ho

sembla, només, perquè el declivi del franquisme s'acceleraria i perquè ells mateixos acabaven de crear un mite. Contra pronòstic Pujol serà president de la Generalitat, i en aquest *contra pronòstic* hi vegin l'expressió dels socialistes la nit de l'escrutini que li donava la victòria i amb el qual arrencava l'antipujolisme. Molt bé, Mercader.

ANTHONY GARNER